

L. A. J. R. Houwen

Bestijariji u drvu? Korske klupe, prikazi životinja i tradicija bestijarija

Povjesničari su umjetnosti često zanemarivali korske klupe sa sjedalima-poklopcima, no ovaj tip crkvenoga namještaja, izrađen od rezbarenih blokova hrastovine, kao dio sjedala-milosti klupa za kler u katedralama, kaptolskim crkvama i opatijama zapadne Europe, od kraja dvanaestog stoljeća i kasnije, počinje recentno privlačiti sve više pozornosti. Opširne studije o korskim klupama izdane su u Francuskoj, Njemačkoj, Velikoj Britaniji, na Iberskom poluotoku, a mnoge su u pripremi. Brojni članci posvećeni su njima, pa čak i jedan časopis, *The Profane Arts*, u izdanju *Misericordia International*.

Prikazi životinja na tim klupama oduvijek su bili omiljena tema istraživanja, a značajan napredak u identificiranju i klasifikaciji takvih scena rezultat je iznimnoga truda i rada. No, situacija se mijenja kod interpretacije životinjskih prikaza. Kada se i smatra vrijednim voditi rasprave o tim prikazima, one rijetko prelaze neizbježno pozivanje na *Physiologus*, tradiciju bestijarija, njihovu moralizirajuću ulogu i izrazito razvijenu ikonografiju životinjskih prikaza. U ovom članku evaluiraju se različiti načini čitanja onih životinjskih prikaza kakvi su bili mogući u kasnom srednjem vijeku. Članak se bavi ponajprije životinjskim prikazima britanskih korskih klupa, no zaključak vrijedi za sva područja gdje se takvi prikazi pojavljuju. Raspravlja se se o prijenosu tradicionalne ikonografije na klupe, što ne znači nužno da je prenesen i (moralizirajući) smisao njihove ikonografije. Pokazuje se da to nije točno samo za prikaze iz bestijarija nego i za druge izvore, poput *Romana o Liscu*. To neizbježno dovodi do ozbiljnih posljedica u moralnoj interpretaciji scena na korskim klupama te se predlaže i zagovara čitanje tih prikaza na drugačiji način.

Prijevod s engleskoga: Sara Bačić